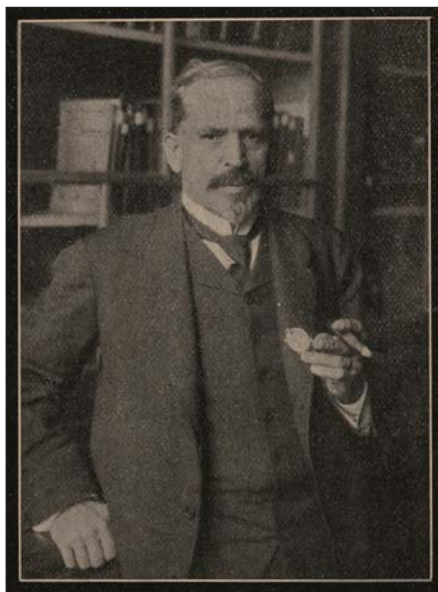

Bánki Donát Emlékhónap

A Magyar Mérnöki Kamara, a Magyar Tudományos Akadémia, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a Budapesti Műszaki Főiskola, a Gépipari Tudományos Egyesület és Bakonybánk Önkormányzata **Bánki Donát születése 150. évfordulójának**

előkészítése érdekében 2008 őszén Emlékbizottságot hozott létre, a Bánki jubileumi eseménysorozat szervezésére és koordinálására.

Az Emlékbizottság azt tűzte ki célul, hogy megemlékezzen világra szóló elődünkről, aki munkájával megalapozta a magyar mérnökök hírét a világban, s példaképet adjon a ma fiatalságának és az egész magyar műszaki életnek. A rendezvénysorozat további célja annak tudatosítása, hogy nemzetünk fejlődése nagymértékben a kreatív, kiművelt műszaki értelmiségen múlik, valamint cselekvésre ösztönözni napjaink és a jövő értelmiségét.

Az Emlékbizottság az ifjúság számára 2008 őszén pályázatot írt ki két kategóriában: Bánki Donát munkáinak makettekben történő elkészítésére, illetve tevékenységének írásban vagy képi megjelenítésben történő bemutatására.

A Bánki Donát Emlékbizottság az Emlékhónaphoz kapcsolódva a Gép folyóirat Bánki Donát különszámát jelenteti meg, amelyben egy cikk a tudós, a zseniális alkotó mérnök, a professzor mának szóló üzenetét fogalmazza meg, ezt követően pedig Bánki munkásságának mai kiváló folytatói számolnak be tudományos eredményeikről.

A kutatás-fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszter, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és a Budapesti Műszaki Főiskola rektora Bánki Donát

születésének 150. évfordulójára **Bánki Donát Jubileumi Díjat** alapított. Az alapítók a Díjat azon műszaki alkotó munkában kimagasló teljesítményt elért kutatóknak, műszaki szakembereknek adományozzák, akik alkotómunkájukkal elősegítették a magyar műszaki tudomány és szakterület nemzetközi hírnevének erősítését, és jelentős gazdasági haszon elérését.

Az emlékhónap szervezői Bánki tevékenységét és munkásságát elektronikus adathordozón mutatják be és megfogalmazzák Bánki mának szóló üzenetét. A DVD filmanyagán Bánki utódai, a hazai műszaki felsőoktatási intézmények dékánjai szólnak a mérnöki hivatásról, annak szépségéről. Az emlékhónap során alábbi programokra, megemlékezésekre kerül sor:

- Május 8. 11:00 Bánki szoboravatás, In memoriam Bánki Donát vándorkiállítás megnyitása, szeminárium
Helyszín: Budapesti Műszaki Főiskola
- Május 14. 9:30 Magyar Műszaki Értelmiség Napja keretében Michelberger Pál akadémikus előadása Bánki Donát örökségéről
Helyszín: Magyar Tudományos Akadémia, Díszterem
- Május 15. 10:00 Magyar Műszaki Értelmiség Napja keretében Bánki Donát Jubileumi Díjak átadása, Bánki Donát Emlékiállítás
Helyszín: Országház, Felsőházi Terem
- Május 18. 14:00 Emlékkonferencia és vándorkiállítás
Helyszín: Széchenyi István Egyetem
- Május 20. Vándorkiállítás
Helyszín: Szent István Egyetem
- Június 5. Bánki Donát konferencia, koszorúzás és vándorkiállítás
Helyszín: Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
- Június 6. A szülőfalu megemlékezése, szoboravatás, az ifjúsági pályázat eredményhirdetése, eredeti Bánki motor átadása a múzeumnak, Bánki Donát Bemutató Park alapkövetétele
Helyszín: Bakonybánk

A hónap eseményei, s a részletes program a <http://www.bankiemlekhonap.hu/> honlapon található.

Dr. Gáti József

Diplomaátadó a Bánki Karon

Február utolsó péntekén hetvenhárom végzett bankis hallgató és hozzátartozói jelentek meg az ünnepélyes diplomaátadón a Tavaszmező utcai nagyelőadóban.

Az elnökségben helyet foglalt **Dr. Palásti Kovács Béla**, a kar dékánja, **Dr. Gáti József** kancellár, **Dr. Horváth Sándor** dékánhelyettes, **Dr. Bencsik Attila** intézet igazgató és **Sudár Dávid**, a Hallgatói Önkormányzat elnöke.

A Himnusz hangjai után Dr. Horváth Sándor dékánhelyettes gratulált a végzetteknek. Kiemelte, hogy ez az év a megemlékezés éve, ugyanis 150 éve született Bánki Donát, a kiegyezést követő ipari és gazdasági fellendülés egyik eredményeként 130 éve alapították jogelőd iskolánkat, a Budapesti Állami Közép-Ipartanodát, 45 éve vettük fel Bánki nevét és 40 éve nyertük el a főiskolai rangot.

A Bánki évforduló kapcsán elmondta, hogy névadónk kiváló mérnök és tudós, elismert egyetemi tanár és nagyszerű ember is volt. Élete, szerénysége, hazaszeretete fontos üzenet a ma mérnökei számára. Befejezésül reményét fejezte ki, hogy a végzettek büszkéek lesznek Bánkis múltjukra és sokfelé elviszik iskolánk jó hírét.

A megnyitó beszéd után Dr. Palásti Kovács Béla dékán átadta a diplomákat, illetve tanulmányaik befejezéséről igazolást azoknak, akik még nem tudták a nyelvvizsgát letenni, de főiskolai tanulmányaikat befejezték, sikeres záróvizsgát tettek.

Diplomája mellé „**Kiváló tanulmányi munkáért**” elismerő oklevelet és emlékgyűrűt vett át a kar dékánjától **Csarnai Gergő, Füredi Péter, Tártsy Ádám és Tózsér Tibor**.

A végzett mérnökök ezután ünnepélyes fogadalmat tettek, ezt követően **Sudár Dávid**, a HÖK elnöke búcsúzott el társaitól.

Dr. Palásti Kovács Béla zárszavában a kar és a saját nevében is megköszönte a hozzátartozók támogatását, gratulált és sok sikert kívánt a végzetteknek, akik sok helyről jöttek, de ami összeköti őket, ami összeköt bennünket, az a Bánkihoz tartozás érzése. A Bánki jelenti az intézmény évszázados múltját és tradícióit, a patinás épületet, egyfajta szellemiséget, az egykori és a mostani tanárokat, a múlt és a jelen valamennyi diákját.

Végezetül Selye János világhírű magyar professzor néhány gondolatát ajánlotta útravalónak:

Tökéletesség nem létezik, elégedj meg azzal, hogy a csúcsteljesítmény felé törekszel.

Ne becsüld le az egyszerűségben rejlő gyönyörűséget.

Próbáld az élet kellemes oldalait is látni, a reménytelen helyzeteket igyekezz elfelejteni.

Kudarccal gondolj korábbi eredményeidre, sikereidre.

A teljesítmény legyen előrehaladásod mércéje.

Harcolj mindig, ha a cél nemes..., de ne állj ellen, ha nem érdemes.

Az ünnepséget a Szózat zárta.

Lőrincz Katalin

A Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar Diplomaátadó Ünnepsége

A Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar 2009. március 28-án szombaton rendezte hagyományos diplomaátadó ünnepségét a Tavaszmező utcai telephelyen, az új épület F17-es előadó termében.

Az ünnepség két részben került megrendezésre, az első részben az Automatizálási-, Villamos-energetika- és a Műszer-Automatika szakirány hallgatói vehették át az okleveleiket. A 10:30-kor kezdődő ünnepségen a Híradástechnikai, valamint a Mikroelektronika és technológia szakirányon végzett hallgatók kapták kézbe az oklevelüket.

Mindkét ünnepségen a díszes helyszínt betöltötték a rokonok, barátok, ismerősök, akik a végzősökkel és az

oktatói kar jelenlevő képviselőivel együtt bensőséges hangulatot teremtettek.

Összesen 74 oklevél és 36 igazolás került átadásra. Igazolást azok a hallgatók kaptak, akik teljesítették a főiskolai követelményeket, de nyelvvizsgát még nem szereztek, ők oklevelet a nyelvvizsga sikeres teljesítése után kapnak.

Az ünnepségek ünnepi beszédeiben **Dr. Horváth Elek** rektorhelyettes elmondta, hogy az idén először végzettek BSc-n a nappali hallgatók. Kitért arra is, hogy az első félévekben milyen komoly teljesítményt kell nyújtani a hallgatóknak a matematika, villamosságtan és a többi alapozó jellegű tantárgyak eredményes teljesítéséhez.

A komoly oktatási és tanulmányi munka elismerését jelenti, hogy kb. 3000 szakmai cég munkatársai által felállított képzeletbeli intézményi rangsorban a Kandó Kar az egyetemek után az első helyen van. A munkaerő piacon pedig a két legkeresettebb felsőfokú végzettség a gépész- és a villamosmérnöki diploma.

Dr. Turmezei Péter dékán köszöntőjébe emlékeztetett a Kandó több mint 110 éves történetére, amelynek évfordulóját egy konferencia keretében színvonalas előadásokkal ünnepelte meg a Tudomány Napja ünnepség sorozat keretében a kar. Idén márciusban volt a Kandó Kálmán Villamosmérnöki Főiskola megalapításának 40. évfordulója.

Beszédében kiemelte, „ha ugyanaz a név áll a diplománkon, mint elődeinkén, akkor legalább annyi becsületet kell szereznünk a főiskolának, a Kandó Kamak, mint amennyit ők szereztek. Önöknek meg van ehhez a tudásuk és a képességük, és előbb-utóbb a lehetőségük is meg lesz ahhoz, hogy segítsenek a Kandó kiváló hírnevének és ezzel a saját diplomájuk értékének a megőrzéséhez.”

A Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara kitüntetését a Diplomatervezés és Szakdolgozat pályázatra be-

nyújtott munkájáért **Molnár Péter** (Műszertechnikai és Automatizálási Intézet) végzős hallgatója vehette át **Dr. Ronkay Ferenc**től, a Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara titkárától.

Sok sikert és eredményes életpályát kívánunk végzett mérnökeinknek, és kérjük, öregbítsék a Kandó hírnevét és várjuk vissza őket.

Venekei Attila

A Keleti Károly Gazdasági Kar tavaszi diplomaátadó ünnepsége

2009. március 7-én tartotta tavaszi diplomaátadó ünnepségét a Keleti Károly Gazdasági Kar a Vasas Színház Dísztermében, amelyen 183 hallgató vehette át diplomáját gazdasági informatikus, informatikus közgazdász és műszaki menedzser szakon.

Dr. Medve András beszédében hangsúlyozta a felelős döntések és a környezettudatos magatartás fontosságát.

Sipos Petra a Hallgatói Önkormányzat nevében köszöntötte a végzős hallgatókat, majd **Szél Nóra Hajnal**

ka műszaki menedzser búcsúzott a főiskolától, aki felhívta évfolyamtársai figyelmét arra, hogy ne felejtsek el a főiskolán kialakult emberi kapcsolataikat, mert fontos, hogy a diploma megszerzése után is számíthassanak egymásra.

Három éven át végzett kimagasló tanulmányi munkájukért és színvonalas diplomavédésért a következő hallgatók kapták meg a Keleti Károly Alapítvány díját: **Unyi Gábor, Novákné Matula Mária, Ujvári Andrea, Kovács Katalin, Juhász Viktória és Barna Bernadett Noémi.**

Gratulálunk a 2009 tavaszán diplomát szerző hallgatóinknak!

Dr. Mizser Csilla

Diplomaátadó ünnepség a Neumann János Informatikai Karon

Március 28-án, szombaton délután rendeztük meg diplomaátadó ünnepségünket a Neumann János épület aulájában, ahol hetvenegy végzett hallgatónk vehette át mérnök informatikus diplomáját.

A Budapesti Műszaki Főiskola rektora nevében **Dr. Tick József** fejlesztési és informatikai rektorhelyettes köszöntötte végzőseinket, felhívva a hallgatók figyelmét arra, hogy a tanulmányaik nem fejeződtek be, hiszen az informatika világában a tudás folyamatos megújítására van szükség.

Dr. Szeidl László egyetemi tanár, a kar dékánja ünnepi beszédében elmondta, hogy az eddig megszerzett tudás bővítésére lehetőség kínálkozik mérnök informatikus mesterképzésünk keretében, a főiskola Alkalmazott Informatikai Doktori Iskolájának akkreditációs eljárása pedig elkezdődött.

A kari Tudományos Diákköri Konferencián kiemelkedő teljesítményt nyújtó hallgatók számára Kari Tudományos Diákköri Vándordíjak kerültek átadásra. Kari Nívó Díjban **Nagy Attila**, **Boldizsár Ádám** és **Botos Tibor**, Kari Alkotói Díjban **Stojcsics Dániel**, **Léczfalvy Ádám** és **Kun Attila József**, Kari Kreativitás Díjban pedig **Cseri Orsolya**, **Kerti Ágnes**, **Mavridisz Vaszilisz**, **Gál Béla** és **Somlyai László** részesült.

A díjak átadását követően **Kálóczy Péter**, a kari Hallgatói Önkormányzat elnöke búcsúzott a diplomát átvevőktől.

A hetvenegy mérnök informatikus diplomát szerzett hallgatónak Dr. Szeidl László dékán és Dr. Tick József rektorhelyettes adta át az oklevelet. Az ünnepség zárásként az új diplomás mérnök informatikusok fogadalmat tettek.

Sergyán Szabolcs

Diplomák átadása a Rejtő Karon

Szomorú bejelentéssel indult a Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar diplomaátadó ünnepsége 2009. február 28-án az Auditorium Maximumban: az eltávozott Borbély Endréné dr. Székely Éva főiskolai tanárra, kutatási dékánhelyettesre emlékeztünk egyperces néma felállással.

Könnyűipari és környezetmérnökeink közül 51 fő kapta kézhez a diplomáját, köztük első alkalommal a bolognai képzési rendszer szerint megreformált könnyűipari mérnöki BSc szakon végzettek. A hallgatókat számos családtag és ismerős kísérte el életük egyik legfontosabb, szimbolikus jelentéssel bíró napján.

Dr. Patkó István dékán ünnepi beszédében szólt a pályakezdőkre váró nehézségekről is, tekintetbe véve a gazdasági mikroklíma hatását az elhelyezkedési lehetőségekre, de abbéli reményét fejezte ki, hogy a kar által kiadott diplomák jó ajánlólevélnek bizonyulnak majd a munkaadóknál.

Nahajevszky Mária terméktervező szakirányon végzett könnyűipari mérnök búcsúzott a kartól, felidézve a kezdeti megilletődöttség hónapjait, megköszönve a tanároknak a sok fáradságot.

A kar dékánja rendkívüli dicséretben részesítette kiemelkedő tanulmányi eredményéért és kitűnő minősítésű diplomájának megszerzéséért **Tóth István** könnyűipari mérnök szakon, nyomda-média szakirányon végzett hallgatót.

Orbán Edina szavalását és **Bella Péter** tekerőlantron előadott zeneművét követően a diplomák átadására került sor.

A hagyományos mérnöki fogadalmat követően a végzettek emlékszalagja felkerült a kari zászlóra. **Zsohár Eszter** a kari HÖK nevében meleg hangú beszédében búcsúztatta a nagy betűs életbe kilépőket és kérte őket, köszönjék meg szüleiknek is a támogatást, melynek segítségével idáig eljuthattak.

A műsor a Szózat eléneklésével zárult.

Pásztor Ildikó

Első alkalommal adtak át mesterdiplomát a főiskolán

Március 6-án első alkalommal osztottak mesterdiplomákat a Budapesti Műszaki Főiskolán. A Tanárképző és Mérnökpedagógiai Központ mérnökstanári kiegészítő képzésében részt vett hallgatók február elején sikeres záróvizsgát tettek, így március elején a főiskola hallgatói közül elsőként vehették át mesterszintű diplomájukat.

A diplomaátadó ünnepségen **Dr. Tóth Péter** főigazgató a végzettekhez fordulva elsősorban a pedagógusok naprakészségének fontosságát hangsúlyozta: „Mi, műszaki pedagógusok mérnökként is jól tudjuk, ha egy technológiai folyamat valamely komponense megváltozik, akkor a rendszer egyensúlya végett a többi alkotóelemet is „után kell állítani”, módosítani kell a megbízható működés érdekében. Nincs ez másként az oktatással sem. Ha visszagondolnak az oktatási folyamat komponenseinek 10-20 évvel ezelőtti állapotára, illetve a jelenlegire, akkor nem apró, hanem óriási eltéréseket vesznek észre. Ez egyrészt így van jól, mert a körülöttünk lévő világ fo-

lyamatosan változik, másrészt nekünk, pedagógusoknak az új helyzetekre, kihívásokra új válaszokat kell adnunk, amelyek egyúttal új oktatási módszerek és taneszközök alkalmazását igénylik.”

A TMPK főigazgatóját követően **Dr. Hassan El-sayed** tudományos igazgatóhelyettes, illetve **Tóth Béláné dr.** búcsúzott a végzettektől, végül pedig **Kuti János** a BMF HÖK nevében szolt a friss diplomásokhoz néhány bátorító szót. A Bologna-rendszer szerinti képzésben résztvevők mellett a hagyományos mérnökstanári képzésben résztvevők egy része is január végén tette le a tanulmányai befejezését jelentő záróvizsgáját, így ők is március 6-án vehették át diplomájukat Tóth Béláné dr-tól, a TMPK korábbi főigazgatójától, dr. Palásti-Kovács Bélától, a Bánki Kar dékánjától, illetve dr. Temesvári Zsolttól, a Kandó Kar kutatási dékánhelyettesétől. A diplomák átadását követően Bertha Mária vezetésével a friss diplomások letették mérnökstanári fogadalmukat.

Pócza Kálmán

Kiváló eredmények a Hajós György Matematikaversenyen

Idén 31. alkalommal rendezték meg a Főiskolák Országos Hajós György Matematikaversenyét, amelynek idén a gyöngyösi Károly Róbert Főiskola adott otthont. Az eseményen az ország műszaki és gazdasági főiskolai karainak nappali tagozatos, első diplomás hallgatóiból álló, legfeljebb négyfős csapatai vehettek részt. A versenyzők egyénileg és csapatversenyen is megmérettettek. A háromnapos rendezvényen 21 meghívott felsőoktatási intézmény 72 hallgatója vett részt.

A Budapesti Műszaki Főiskolát minden évben az öt kar és a székesfehérvári intézet külön-külön csapattal képviseli és minden évben szép eredményeket érnek el. (Idén a Keleti Károly Gazdasági Kar nem indított csapatot.

Idén a csapatok között a dobogós helyeket a BMF szerezte meg. A Neumann Kar került az I. helyre, így a vándorkupát idén is elnyerte. Második helyre a Kandó Kálmán Villamosmérnöki kar, harmadik helyre pedig a Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar került.

A győztes csapat tagjai az egyéni versenyben is kiválóan szerepeltek:

1. helyezett: Székelyhidi Tamás (NIK)
2. helyezett: Magyar Ákos (KVK)
3. helyezett: Lévai Balázs (BGK)

Főiskolánk csapatainak kiválogatásában, a házi verseny szervezésében és a hallgatók felkészítésében az alábbi oktatók vettek részt:

- Karász Péter
- Loránt László
- Makó Margit
- Őri István
- Szabó László

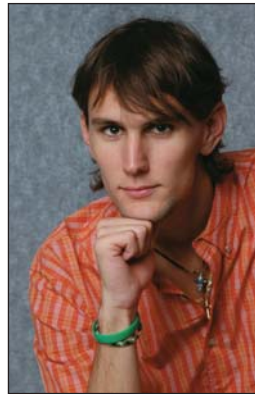
Gratulálunk az eredményes részvételhez!

Karász Péter

Rédli András aranyérme a heidenheimi világkupán

Rédli András, a BMF Keleti Károly Gazdasági Karának hallgatója komoly sikert ért el március 28-án Heidenheimben: **aranyérmes** lett a világ legrangosabb férfi párbajtőr világkupáján.

198 induló közül Rédli András került be a legjobb nyolc közé. Miután 15:14-re legyőzte az olasz Pizzo Paolo-t, csapattársával, Boczkó Gáborral kellett megvívnia az elődöntőt, ahol 15:13-ra András újra diadalmaskodott. Mint mondta, honfitársát volt a legnehezebb leküzdeni, különös idegállapot kellett hozzá, hiszen Boczkó csapattársa és barátja is egyben. Végül a döntőt a német Fiedler Jörg ellen vívta és 9:8 arányú győzelmet aratva aranyérmet szerzett. Rédli a két

korábbi világkupa-harmadik hely után először léphetett a dobogó tetejére.

A 2007-es universiade-győztes 22 éves sport kiválóság Tapolcán kezdett vívni Eitner Kinga nevelő edző tanítványaként, jelenlegi mestere Udvarhelyi Gábor.

A Budapesti Műszaki Főiskola hallgatója aranyérem felett érzett boldogsága fokozódott, amikor kiderült, hogy neve felkerül Heidenheimben arra az emléktáblára, amelyet 1953 óta a világkupa nyertesek neve díszít. Ezzel Kulcsár Győző, Kolczonay Ernő, majd a 2008-as győztes Imre Géza után 2009-ben Rédli András neve is díszíti a „hallhatatlankok” listáját.

Bosch elektromobil verseny

A miskolci **Robert Bosch Power Tool Kft.** 2008 őszén versenyt hirdetett a magyar felsőoktatási intézmények hallgatói részére Li-Ionos hajtással rendelkező jármű tervezésére és kivitelezésére. A feladat egy különböző előírásoknak megfelelő, négy darab akkumulátoros Bosch kéziszerszámmal hajtott jármű elkészítése volt.

Az oktatási intézmények négyfős hallgatói csapattal nevezhettek, egy felelős oktató csapatvezetővel. A főiskolánkról öt csapat jelentkezett, négy a Kandó és egy a Bánki Karról. A Kandó Kar Automatika Intézete három csapatot készített fel a versenyre.

A csapatok négy kategóriában mérhették össze fejlesztési eredményeiket:

- legjobb pilóta (a gyorsasági futam legjobbjai),
- leggyorsabb elektromobil,
- legjobb design (a közönség kedvencei),
- legjobb műszaki megoldás (a versenybizottság szavazatai alapján).

A felkészülés folyamán a szervezők folyamatosan tartották a kapcsolatot a csapatokkal és különböző feladatok határidőre való teljesítését várták el.

A verseny a feladatot tekintve gyakorlatilag gépész jellegű volt, mert a kéziszerszámok villamos berendezéseinél semmilyen változtatásra nem volt lehetőség.

A versenyt április 17-18-án rendezték meg Miskolc belvárosában. Az első nap délig történt meg a gépek műszaki átvétele és a csapatok regisztrációja. A második nap a szabadedzéssel kezdődött, majd tíz órától bonyolították le a futamokat 27 elektromos hajtású jármű részvételével. A résztvevőket Miskolc város polgármestere köszöntötte, és a futamok igen nagyszámú közönség előtt zajlottak.

A verseny abszolút győztese a Debreceni Egyetem mérnökeiből álló GOCAR csapat lett. A gyorsasági futamot a BME PÓTDUDAGOMB nyerte.

A BMF KANDÓ AUT. 3 csapat a legjobb műszaki megoldás díját nyerte el, valamint a BMF KANDÓ AUT. 1 csapat a II. helyezett lett összetettben, és a harmadik helyezést érte el a gyorsasági versenyben, ezzel egyetlen csapat, mely két kategóriában is az első három he-

lyezett között végzett. Az AUT. 2 csapata mindkét versenykategóriában túljutott az első fordulón.

Az Automatika Intézet így három díjat hozott el a nagyszabású országos versenyről.

Farkas András

Nemzetközi és tudományos élet hírei

Pauli konferencia

A Budapesti Műszaki Főiskola a Magyar Mérnökakadémiával és az IEEE Hungary Sectionnel nemzetközi szimpóziumot rendezett **Wolfgang Ernst Pauli** Nobel-díjas fizikus emlékére 2009. március 27-én. A rendezvény címe: Modern kvantumfizika – matematikai rendszerek és irányításelmélet.

Pauli osztrák származású svájci fizikus számos felfedezésével járult hozzá a fizika, különösen a kvantummechanika fejlődéséhez. A nevéhez fűződik többek között a Pauli-mátrixok bevezetése és a spin-statisztika elméletének bizonyítása. 1925-ben alkotta meg legfontosabb elméletét, a Pauli-féle kizárási elvet, melynek legfontosabb tézise, hogy két elektron nem lehet ugyanabban a kvantumállapotban. E munkájáért 1945-ben fizikai Nobel-díjat kapott, 1958-ban, halála évében pedig Max Planck-medállal jutalmazták.

A szimpóziumon köszöntő beszédet mondott **Pálinkás József**, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke.

Szabó Gábor (ELTE) részletesen bemutatta Pauli életét és a tudományos életben betöltött szerepét, kitérve a Pauli által alkotott elvekre, elméletekre, s kvantumfizikai munkásságára. **Rudiger Voss** (CERN Fizikai Intézet) előadásában bemutatta Pauli kapcsolatát a CERN-nel, a CERN történetének főbb állomásait. Pauli fizikus karrierjének utolsó éveit szorosán összefonódtak a CERN megalapításával és működésének első éveivel. Ma a CERN a házigazdája Pauli tudományos örökségének, amelyet egy külön archívumban őriznek. Az előadásban szó volt a jövő kilátásairól, az LHC részecskegyorsító project státuszára és tudományos céljaira fókuszálva.

Vesztergombi György (MTA Részecske- és Nukleáris Fizikai Kutatóintézet) a modern részecskefizika nagyon érdekes világáról tartott előadást. Pauli idején fordulami változásokon ment át a fizikai világgép, amikor a newtoni klasszikus mechanika alakult át az einsteini relativitássá és a soknevű kvantummechanikává. Az előadás során ismertetésre kerültek az ezzel kapcsolatos párhuzamok és az attól való lényeges eltérések. Különös nyomatékkal került bemutatásra, hogy milyen átörékeket lehet várni az új LHC gyorsítónál végzett kísérletekben, amelyek olyan szerepet tölthetnek be, mint

százegynéhány évvel ezelőtt a radioaktivitás és a színképvonalak felfedezése.

Horváth Zsolt (ELTE) előadásában a teljesség igénye nélkül részletek kerültek felidézésre olyan tudósok munkásságából, mint Ortvay, Novobatzky, Neugebauer, Jánossy Lajos és Marx György, igazolva, hogy Pauli és társainak kvantummechanikájának a hőskorát Magyarországon is kiváló tudósok sorának megjelenése fémjelzi.

Bokor József (MTA SZTAKI) kvantum irányítási rendszerek címmel részletesen foglalkozott az irányítási rendszerekkel, a kvantum rendszerekkel és az irányíthatósági problémákkal. A kvantumrendszer állapota a Hilbert-tér vektorelemével reprezentálható, s az állapotfejlődés a Schrödinger-egyenlettel írható le. Véges dimenziójú helyzetben ez a formalizmus a Lie-csoport feletti irányítási rendszer definíciójához vezet.

A rendezvény utolsó előadásában **Várlaki Péter** (BME, SZE) a korai kvantumfizika, a Kálmán-féle ábrázoláselmélet, a Jung-féle analitikai pszichológia, Kerényi mitológiai hermeneutikája és bizonyos esztétikai kategóriák szinkronizálását mutatta be, valamint körüljárta a heurisztikus és ismeretelméleti kísérletek középpontjában álló 137-es számot.

A rendezvény programja, az előadások anyagai és fényképek a <http://bmf.hu/conferences/Pauli2009/> weboldalon találhatóak.

Szakál Anikó

Hírek röviden

A BMF jégkorong csapata a 2009-es MEFOB Jégkorong Tornán

2009. március 28-án került megrendezésre Székesfehérváron a MEFOB (Magyar Egyetemi- Főiskolai Országos Bajnokság) Jégkorong Torna, amelyen először vett részt főiskolánk jégkorong csapata.

A tornán induló 8 csapatot sorsolással két négyes csoportba osztották. A BMF csoportjába a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME), a Kodolányi János Főiskola (KJF) és a Pécsi Tudományegyetem (PTE) csapatai szerepeltek. Csoportjában harmadikként végzett a BMF, összesítésben pedig ötödik helyezett lett, emellett a legsportszerűbb csapatnak és a legjobb kapusnak járó trófeával gazdagodott a csapat. Jövőre remélhetőleg már a legjobb három között végeznek majd a jégkorongosaink, de addig még sok munka és felkészülés vár rájuk. Aggódni nem kell, mert lelkesedésben nincsen hiány és a cél is ki van tűzve, most már csak a lelkes szurkolók biztatása hiányzik! HAJRÁ BMF!

Kuti János

♦ ♦ ♦

Másodszor is nyomdásztoborzó a Rejtő Karon

Másodszor került megrendezésre a Budapesti Műszaki Főiskola Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Karán a könnyűipari mérnök szak nyomda és média szakirányát népszerűsítő programsorozat. Úgy tűnik e nyomdásznapi már-már hagyománnyá nőtte ki magát, amely nemcsak hatásos toborzó, de az egész Rejtő Kar számára szórakoztató esemény is.

Mivel a tavalyi nyomdásznapi a mi szakirány választásunkat is nagyban befolyásolta, így nem volt kétséges, hogy a mostani tervezésében, szervezésében aktívan részt veszünk, hogy az ismét sikerrel záruljon. Maga az esemény számunkra is nagy élmény volt, és az előkészületek, a szervezés még jobban összekovácsolták a nyomdászcsapatot.

A toborzót a Médiatechnológiai Intézet igazgatója, **Dr. Endrédi Ildikó** professzorasszony nyitotta meg, és a program műsorvezetői, lebonyolítói mi magunk, a harmadéves nyomda és média szakirány hallgatói voltunk.

Sok érdekes programmal szolgáltunk a nyomda és média szakirány iránt érdeklődők számára. Kvízzjáték keretében teheték próbára jelenlegi nyomdai ismereteiket, kipróbálhatták ösztönös, vagy tudásalapú festékkeresési érzéküket, és megismerhették a gyakorlatban is a riccelés és a szitanyomtatás technológiáját. Akit inkább a számítógép érdekelt, kevéske jártasságot szerezhettek a kiadványszerkesztésben használt szoftverekben, a CorelDraw és InDesign programokban.

Különösen szemléletes volt az iskola alagsori kis nyomdájába vezető menetrendszerű „nyomdatúra”. Itt bepillantást nyerhettek a résztvevők a hagyományos és a digitális nyomtatási eljárásba, az ipar egymást kiegészítő, olykor alternatív technológiáiba. A nyomdából mindenki egy saját fotóval díszített naptárat vihetett haza.

Miközben mindenki kedvére ismerkedett a nyomdai dolgokkal, az egykoron itt végzett, és az iparban ténykedő hallgatók tartottak előadásokat a szakmáról és osztották meg velünk tapasztalataikat.

Mindezen történések mellett a legnagyobb sikert mégis az ebédidőben felszolgált betűleves aratta. Paradicsomleves, benne betűléstával, és a sor percről percre nőtt. Nagyon jól éreztük magunkat, és bízunk abban, hogy sokaknak tetszett, amit láttak, és mielőbb csatlakoznak majd közénk.

Köszönetet mondunk **Dr. Horváth Csaba** tanár úrnak, akit mindenki jól ismer nyomdász körökben. Az, hogy ebben az élményben részesültünk, és részesíthetünk másokat, az ő érdeme is. A kivitelezési és szervezési munkák egy jelentős részét vállalta magára.

Lukácsi Petra és Tóth László

A Budapesti Műszaki Főiskola kiadványa
1034 Budapest, Bécsi út 96/b. • Telefon: 666-5613, fax: 666-5621 • Honlap: www.bmf.hu
Felelős kiadó: Prof. Dr. Rudas Imre rektor
Főszerkesztő: Dr. Gáti József kancellár
Szerkesztőbizottság titkára: Reha Ilona PR csoportvezető

Készült: 1500 pld-ban az Innova-Print Nyomdában

A BMF Hírlevél 2009. évi számainak mellékletei áttekintést adnak az 1879-ben alapított első jogelőd, a Magyar Királyi Állami Közép Ipartanoda alapítása óta eltelt 130 év intézményi eseményeiről.

In Memoriam Bánki Donát I. 150 éve született Bánki Donát

Bánki Donát az egyik legnagyobb magyar gépészmérnök, tudós 1859. június 6-án született a Veszprém megyei Bánk községben (mai Bakonybánk), dr. Löwinger Ignác, a község körorvosa és Salzer Betti negyedik gyermekként. A család 1868-ban Lovászpatonára költözött.

Bánki Donát az alsóbb iskolákat és részben a középiskolát is a szülői házban végezte, vizsgáit pedig Pápán tette le. A középiskolai tanulmányait Budapesten, az V. kerületi főreáliskolában fejezte be. 1876-ban iratkozott be a budapesti József Műegyetemre, ahol tanulmányait az 1880/81-es tanévben fejezte be, oklevelét 1893-ban kapta meg.

Kiváló képességei már 21 éves korában megmutakoztak: a gázmotorokról írott dolgozatával elnyerte a Műegyetem 100 Ft-os pályadíját. Tanárai is felismerték tehetségét, utolsó éves gépészmérnök hallgatóként Horváth Ignác professzor maga mellé vette tanárségédnek a Mechanika Tanszékre. 1881-ben a Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárában dolgozott,

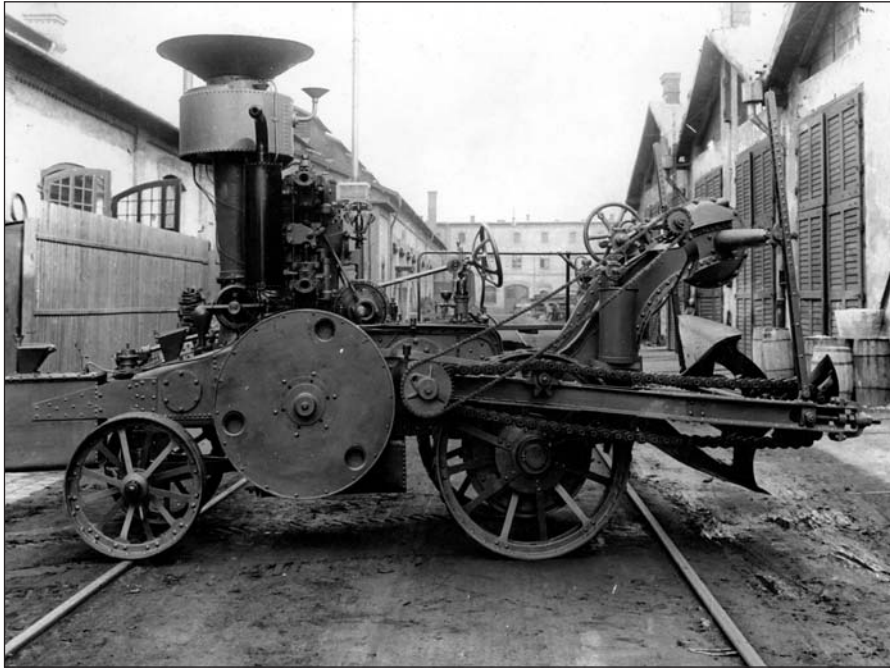

1882-től a **Ganz és Társa Vasöntő és Gépgyárában** mint tervező, osztályvezető, majd mint főmérnök tevékenykedett.

A Ganz-gyárban töltött idejének első évében szabadalmaztatta első találmányát, a **dinamómétert**. A század végén már mint Ganz-gyári mérnök tervezte a Boráros tér felett működő **Elevátort**. Az akkori dús gabonatermő Délvidéken termett gabonát uszályokkal szállították Budapestre, ahol a pesti rakparton ez a hatalmas építmény ürítette ki az uszályokat.

Bánki Donátnak jelentős szerepe volt Mechwart András, a Ganz-gyár vezérigazgatója által tervezett „**Mechwart-féle forgóeke**” gőzerejű talajművelő gép tervezésében is. Javaslatával vált lehetővé a nagyrészt még csak tervekben létező szerkezet gyakorlati megvalósítása. Ezen sikereknek is köszönhető, hogy a Ganz-gyár vezetése őt bízta meg az 1886-ban vásárolt leobersdorfi gépgyár által gyártott **robbanómotorok** áttervezésével, melybe később **Csonka János** is bekapcsolódott.

1898-ban Bánki Donátot a Műegyetem kinevezte **egyetemi tanárnak**, s a II. Gépszerkezettani Tanszék vezetőjének. Pedagógusi munkáját kiválóan látta el, nagy gondossággal készült fel minden előadására pontosan előkészített, saját kézírású jegyzeteivel. Tanári működése alatt a gépészmérnöki oktatásba bevezette a gyakorlati képzést, a tudományos kutatások feltételeinek biztosítása érdekében laboratóriumokat építtetett a Műegyetemen, amelyek tervezésében ő maga is részt vett. Mialatt az egyetemen tevékenykedett, elméleti kutatásainak területei egyre inkább szélesedtek.

1901-ben kezdte meg kutatásait a gőzturbinák elméleti és gyakorlati problémáinak területén. Ekkor jelent meg

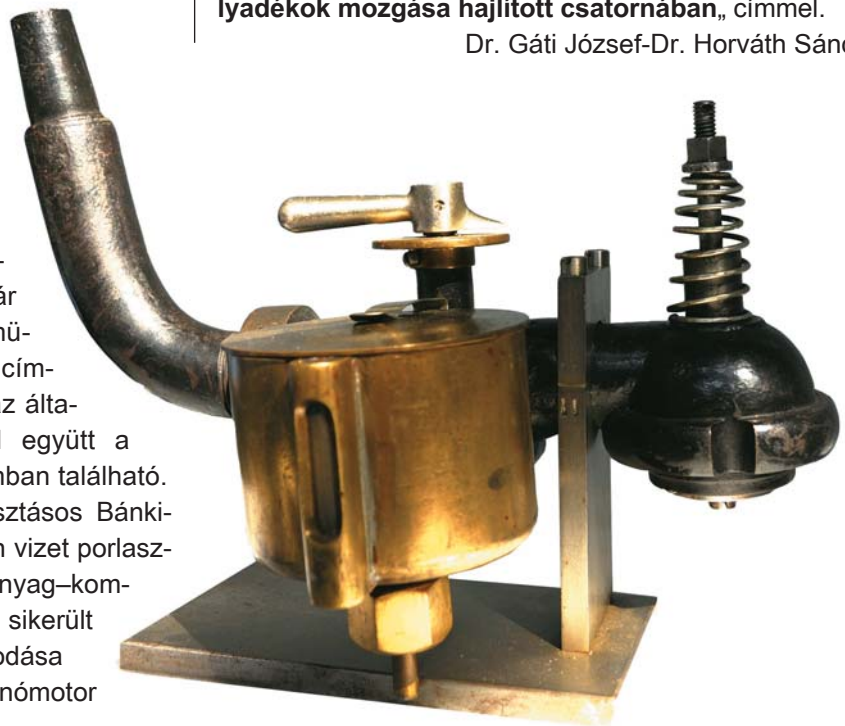
Bánki 1892-ben a Mérnök Egylet Közlönyében ismertette **„A gázmotorok elmélete”** című dolgozatát, amely egy évvel később németül is megjelent a Német Mérnök Egylet folyóiratában. Tanulmányát a Mérnök Egylet 1893-ban a Hollán-pályadíj első fokozatával tüntette ki.

Bánki Donát és Csonka János legjelentősebb közös találmánya a **porlasztó**, mely működésének lényegére a szájhagyomány szerint akkor jöttek rá, amikor egy szép tavaszi napon a Műegyetemről hazafelé egyszer csak megpillantottak egy virágáros lányt, amint vizet permetezett a virágjaira egy szóróval. Ekkor Bánki boldogan felkiáltott: „Itt a megoldás!” Két évig keresték a legjobb szerkezeti kialakítást, míg végül 1893. február 11-én nyújtották be szabadalmi kérelmüket, „Újítás a petróleum – motorokon” címmel. A **Bánki-Csonka féle karburátor** az általuk konstruált motor első példányával együtt a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeumban található.

Az 1893-ban elkészült első vízporlasztásos Bánki-motor üzem közbeni túlmelegedés esetén vizet porlasztott a hengerbe és ezzel az üzemanyag-kompresszió túrését megnövelte. Ily módon sikerült elérnie, hogy a szerkezeti részek károsodása nélkül lényegesen növekedjen a robbanómotor teljesítménye.

kétkötetes egyetemi jegyzete **„Gyakorlati hidraulika és hydrogépek”** címen. 1902-ben készült el elsőkerék-meghajtású automobilja, amellyel messze megelőzte korát. 1909-ben repülőgépstabilizátor műszert szerkesztett. 1911-ben a **Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává** választotta rendkívüli eredményei és megalapozott elméleti munkássága elismeréseként. Egy évvel később tartotta az akadémiai székfoglaló előadását **„Folyadékok mozgása hajlított csatornában,„** címmel.

Dr. Gáti József-Dr. Horváth Sándor

Az intézmény történetét, s a hazai oktatásban betöltött szerepét „130 év az iparoktatás szolgálatában” emlékkiállítás mutatja be a Bécsi úti aulában, melynek ünnepélyes megnyitására 2009. szeptember 1-jén kerül sor.